
PWYLLGOR CRAFFU CORFFORAETHOL, 05.09.13

Yn bresennol: Y Cynghorydd Simon Glyn (Cadeirydd);
Y Cynghorydd Dyfrig Jones (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr:- Trevor Edwards, Aled Evans, Selwyn Griffiths, Jason Humphreys, Eryl Jones-Williams, June Marshall, Gareth Thomas ac Eirwyn Williams.

Swyddogion yn bresennol: Geraint George (Pennaeth Strategol a Gwella), Gareth James (Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau a Chraffu).

Yn bresennol ar gyfer eitem 3 isod:-

Y Cynghorydd Ioan Thomas (Aelod Cabinet Gofal Cwsmer);
Gwenan Parry (Pennaeth Gofal Cwsmer).

Yn bresennol ar gyfer eitem 4 isod:-

Y Cynghorydd Peredur Jenkins (Aelod Cabinet Adnoddau);
Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid).

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Lesley Day, Elwyn Edwards, Gweno Glyn, Charles W. Jones, Dafydd Meurig, Michael Sol Owen a Mair Rowlands.

1. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

2. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod diwethaf o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 23 Mai, 2013 fel rhai cywir.

3. STRATEGAETH YMGYSYLLTU

Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Ioan Thomas

Cyflwynwyd – adroddiad yr Aelod Cabinet Gofal Cwsmer yn manylu ar drefniadau'r Cyngor ar gyfer gwella ymgysylltu. 'Roedd yr adroddiad wedi'i strwythuro ar sail cyfres o faterion y gofynnwyd i'r Aelod Cabinet eu cyfarch ac amgaewyd copi o'r Strategaeth Ymgysylltu Drafft fel ag y saif ar hyn o bryd.

Gosododd yr Aelod Cabinet y cyd-destun ac yna rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau. Yn ystod y drafodaeth ddilynol, codwyd y prif faterion a ganlyn:-

- Nododd aelod y bu'n rhaid iddi hi â'i chyd-aelod ar Ward Menai, Bangor ganslo cyfarfod cyhoeddus a drefnwyd yn yr ardal yn ddiweddar i drafod strategaethau a pholisïau'r Cyngor oherwydd bod y Pennaeth Rheoleiddio wedi penderfynu peidio

rhyddhau ei swyddogion i fynd yno. O'r wybodaeth gyflwynwyd, 'roedd hyn yn ymddangos yn groes i ysbryd y Strategaeth a gofynnwyd i'r aelod basio'r manylion llawn ymlaen i'r Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu fel y gall yntau eu cyflwyno'n ffurfiol i'r Aelod Cabinet Gofal Cwsmer ar ran y pwyllgor hwn.

- Nodwyd nad oedd swyddogion yn edrych ar Galendr y Cyngor cyn penderfynu ar ddyddiadau cyfarfodydd gydag aelodau, a chyfeiriwyd at gyfarfod oedd yn gwrthdaro â'r Cyngor llawn ar 19 Medi fel enghraifft o'r broblem hon.
- Gan gyfeirio at y mesurau y bwriedir eu defnyddio i fesur llwyddiant, nodwyd bod yr ail bwynt bwled, sef *'faint o drigolion Gwynedd sy'n cytuno ei fod yn bosibl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau yn eu hardal leol'* yn gosod her amhosib i'w chyflawni oherwydd ei bod yn anodd iawn i aelodau etholedig, heb sôn am eu hetholwyr, ddylanwadu ar benderfyniadau oherwydd y cyfyngiadau ariannol, statudol, ayb, a osodir ar lywodraeth leol gan y llywodraeth yn ganolog. Nodwyd hefyd ei bod yn bwysig bod pob awdurdod lleol yn cytuno ar fesuryddion er mwyn gallu cymharu un cyngor gyda'r llall.
- Gan gyfeirio at yr un pwynt bwled, awgrymwyd bod y geiriad *'dylanwadu ar benderfyniadau'* yn awgrymu bod y penderfyniad wedi'i wneud ac y byddai geiriad megis *'datrys problemau'* yn fwy addas. Atebodd y Pennaeth Gofal Cwsmer fod y geiriad wedi dod o'r arolwg MORI sy'n cael ei wneud drwy wledydd Prydain er mwyn gallu gwneud rhyw fath o gymhariaeth, ond cytunodd i edrych ar hyn yng nghyswllt yr hyn sy'n cael ei wneud yn genedlaethol hefyd.
- Awgrymwyd bod yna ffyrdd o wneud i aelodau deimlo eu bod yn fwy cynhwysol yn nhrefn benderfyniadau'r Cyngor a bod modd edrych hefyd ar sut y gellid gwneud i'r trethdalwyr deimlo'n fwy cynhwysol a chael mwy o berchnogaeth.
- Pwysleisiwyd bod angen gwell ymgysylltu gyda'r aelodau a nodwyd na ellid disgwyl i ymgysylltu gyda'r cyhoedd fod yn effeithiol os yw'r ymgysylltu gyda'r aelodau yn aneffeithiol. Nodwyd bod Rhaeadr wedi bod yn gam i'r cyfeiriad iawn, ond 'roedd angen i fwy o'r adrannau wneud defnydd ohono fel cyfrwng i ymgysylltu â'r aelodau.
- Mynegwyd pryder nad yw'r Fforymau Ardal, ac eithrio Dwyfor, yn agored i'r cyhoedd.
- O safbwynt sicrhau'r gwerth gorau o ymgynghoriadau statudol, nodwyd bod y Cyngor yn gwneud y gwaith o drosglwyddo negeseuon i'r cyhoedd, ond cwestiynwyd a oedd y negeseuon hynny'n cael eu clywed. Fel enghraifft o hyn, cyfeiriwyd at yr arfer o gyflwyno manylion cais cynllunio lleol ar bolyn lamp ac awgrymwyd, yn hytrach na chynnwys toreth o wybodaeth mewn print mân, y byddai'n fwy ystyrlon darparu crynodeb byr o'r cais mewn print bras gyda chyfeiriad at lle i gael rhagor o wybodaeth.
- Cyfeiriwyd at enghreifftiau o swyddogion yn ymgysylltu gyda grwpiau penodol o fewn ardal, ond ddim yn cysylltu â'r aelod lleol dros yr ardal honno.
- Cyfeiriwyd hefyd at sawl enghraifft o ddiffyg ymgynghori gydag aelodau a'r cyhoedd. Nodwyd bod hyn yn fwy o broblem mewn rhai adrannau na'i gilydd a phwysleisiwyd bod rhaid i'r diwylliant newid fel mater o flaenoriaeth. Mater o gwrteisi oedd hyn ac nid oedd yn costio dim nac yn ychwanegu at lwyth gwaith swyddog.
- Nodwyd ei bod yn bwysig i rai o'r aelodau rheng flaen ddod ynghyd i drafod anghenion aelodau yn y broses ymgysylltu gyda'r Aelod Cabinet neu'r Bwrdd Prosiect Ymgysylltu / Bwrdd Rheoli Ymgysylltu.
- Nodwyd bod gan y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd rôl yn y broses hon. Awgrymwyd bod rhannau 5 a 6 o'r adroddiad, sef beth sy'n cael ei weld fel rôl aelodau rheng flaen yn y trefniadau ymgysylltu newydd a pha fath o gymorth ac arweiniad fydd ar gael i gynghorwyr, rheolwyr a staff y Cyngor, yn friff i Gadeirydd y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd weithio arno a chytunodd yr Aelod Cabinet i gysylltu â hi.

- Pwysleisiwyd pwysigrwydd cyfleu gwybodaeth gywir i'r aelodau a nodwyd bod camgymeriadau mewn adroddiadau i'r Cyngor, ayb, yn annerbyniol.
- Nodwyd bod aelodau a swyddogion wedi pellhau oddi wrth ei gilydd a bod angen rhoi cyfle i'r ddwy ochr ddod ynghyd i ail-gyflwyno eu hunain i'r naill a'r llall o safbwynt y gwaith o ddydd i ddydd.
- Holwyd a oedd modd ymestyn aelodaeth y Bwrdd Prosiect Ymgysylltu / Bwrdd Rheoli Ymgysylltu i gynnwys aelodau rheng flaen, megis pencampwyr, cynrychiolydd o'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd. Nodwyd y sylw gan yr Aelod Cabinet.
- Mynegwyd cefnogaeth gyffredinol i gyfeiriad y strategaeth, ond pwysleisiwyd pwysigrwydd sicrhau bod yr amserlen mor realistig â phosibl.
- Awgrymwyd ymweld â'r pwnc yma eto yn ystod oes y pwyllgor er mwyn gweld pa gynnydd sydd wedi digwydd.

Gofynnwyd i'r aelodau gysylltu â'r Rheolwr Cefnogi Aelodau a Chraffu pe dymument gael copi o'r Llawlyfr Ymgysylltu.

4. STRATEGAETH ARBEDION

Aelod Cabinet: Y Cynghorydd Peredur Jenkins

Cyflwynwyd – adroddiad yr Aelod Cabinet Adnoddau yn manylu ar yr hyn sy'n digwydd yn y maes ariannol ac yn benodol, effaith yr arbedion hyn ar bobl Gwynedd. 'Roedd yr adroddiad wedi'i strwythuro ar sail cyfres o faterion y gofynnwyd i'r Aelod Cabinet eu cyfarch.

Gosododd yr Aelod Cabinet y cyd-destun ac yna rhoddwyd cyfle i'r aelodau ofyn cwestiynau a chynnig sylwadau. Yn ystod y drafodaeth ddilynol, codwyd y prif faterion a ganlyn:-

- Nodwyd y penderfynwyd yn y Cyfarfod Paratoi y dylai'r cyfarfod hwn edrych hefyd ar y rhaglen gyfalaf a reffeniw, y Cynllun Asedau ac effaith colli arian y Cynllun Datblygu Gwledig, ond gan nad oedd hyn wedi'i gyfleu i'r Aelod Cabinet, o bosib' y byddai'r pwyllgor hwn yn dymuno edrych ar yr elfennau hynny eto.
- Nodwyd na ellid derbyn sylw'r Aelod Cabinet nad yw'r toriadau wedi effeithio ar y cyhoedd a chyfeiriwyd at enghreifftiau, megis y toriadau yn y gwasanaeth bysiau ym Meirionnydd, i atgyfnerthu'r pwynt yma. Cyfeiriwyd hefyd at yr arfer o lenwi tyllau yn y ffyrdd yn hytrach na'u hail-wynebu, ond cadarnhaodd y Pennaeth Cyllid na fu unrhyw gwtogiad i'r gyllideb cynnal ffyrdd fel rhan o'r rhaglen arbedion corfforaethol.
- Eto, gan gyfeirio at y gwasanaeth cludiant ym Meirionnydd, nodwyd na fu yna ymgysylltu â'r aelodau, a phwysleisiwyd yr angen i'r aelodau fod yn rhan annatod o'r holl drefn arbedion o'r cychwyn.
- Nodwyd bod cyfrifoldeb ar bawb i sicrhau bod y broses o weithredu arbedion a thorri gwasanaethau, pan mae hynny'n gorfod digwydd, yn cael ei weithredu yn y ffordd lleiaf poenus.
- Mynegwyd pryder y bydd yr argyfwng ariannol yn y maes iechyd yn arwain at drosglwyddo cyfrifoldebau ychwanegol a chostau perthnasol i'r cynghorau sir.
- Pwysleisiwyd yr angen i'r adrannau drafod arbedion effeithlonrwydd gyda'r staff yn is i lawr a dylid gofyn i staff beidio disgyn yn ôl ar ateb hawdd fel "arbedion corfforaethol" pryd mae methiant i wario oherwydd blaenoriaethu adrannol.
- Pwysleisiwyd pwysigrwydd buddsoddi i arbed a gofynnwyd i'r aelodau gyfeirio unrhyw syniadau am arbedion i'r Aelod Cabinet Adnoddau, neu'r Pennaeth Strategol a Gwella neu'r Pennaeth Cyllid.

- Nodwyd y dylid penderfynu sut i ddilyn y drafodaeth hon i fyny yn y Cyfarfod Paratoi nesaf.

5. BLAEN RAGLEN WAITH CRAFFU 2013-2014

Cyflwynwyd – y fersiwn ddiweddaraf o'r rhaglen waith.

PENDERFYNWYD derbyn y rhaglen waith.

6. YMCHWILIAD CRAFFU CAFFAEL CYNALIADWY

Cyflwynwyd – cais i ymestyn cyfnod yr ymchwiliad i fis Rhagfyr 2013 ac i gyflwyno'r adroddiad i sylw'r pwyllgor hwn ym mis Ionawr 2014.

PENDERFYNWYD

- (a) Caniatáu'r cais er mwyn sicrhau digon o amser i wneud y gwaith yn drwyadl.
- (b) Ychwanegu'r cymal '*Hyrwyddo gwasanaeth dwyieithog llawn*' at bwrpas yr ymchwiliad, yn unol â phenderfyniad blaenorol y pwyllgor hwn.

Dechreuodd y cyfarfod am 10.00am a daeth i ben am 12.40pm.